

Συνηρημένα ουσιαστικά Α' κλίσεως

Από τὰ πρωτόκλιτα ουσιαστικά ὅσα εἶχαν ἀρχικά πρὶν ἀπὸ τὸν χαρακτήρα τοῦ θέματος α ἄλλο α ἢ ε, τὰ περισσότερα ἔπαθον συναίρεση,¹ γι' αὐτό καλοῦνται συνηρημένα ὀνόματα.

π.χ.	Ἀθηνά-α	⇒	Ἀθηνᾶ
	Ἑρμέ-ας	⇒	Ἑρμῆς
	συκέ-α	⇒	συκῆ
	γέ-α	⇒	γῆ*
	ἀμυγδαλέ-α	⇒	ἀμυγδαλῆ
	ροδέ-α	⇒	ροδῆ (= τριανταφυλλιά)

* Κλίσις τοῦ ὀνόματος γῆ:
Ἐν. Ἀρ.: ἡ γῆ, τῆς γῆς, τῇ γῆ, τήν γῆν, ᾧ γῆ.
Ὁ πληθυντικός ἀναπληρώνεται ἀπὸ τὸ ἀρχαῖο γαῖα: αἱ γαῖαι, τῶν γαιῶν, ταῖς γαίαις, τὰς γαίας, ᾧ γαῖαι.

Παραδείγματα κλίσεως συνηρημένων

Ἐνικός ἀριθμός

Ὄν.	ὁ	Ἑρμέ-ας	⇒	Ἑρμῆς	ἡ	Ἀθηνά-α	Ἀθηνᾶ	ἡ	συκῆ
Γεν.	τοῦ	Ἑρμέ-ου	⇒	Ἑρμού	τῆς	Ἀθηνά-ας	Ἀθηνᾶς	τῆς	συκῆς
Δοτ.	τῷ	Ἑρμέ-α	⇒	Ἑρμῆ	τῇ	Ἀθηνά-α	Ἀθηνᾶ	τῇ	συκῆ
Αἰτ.	τόν	Ἑρμέ-αν	⇒	Ἑρμῆν	τήν	Ἀθηνά-αν	Ἀθηνᾶν	τήν	συκῆν
Κλητ.	ᾧ	Ἑρμέ-α	⇒	Ἑρμῆ	ᾧ	Ἀθηνά-α	Ἀθηνᾶ	ᾧ	συκῆ

Πληθυντικός ἀριθμός

Ὄν.	οἱ	Ἑρμέ-αι	⇒	Ἑρμαῖ ²	αἱ	συκαῖ
Γεν.	τῶν	Ἑρμέ-ων	⇒	Ἑρμῶν	τῶν	συκῶν
Δοτ.	τοῖς	Ἑρμέ-αις	⇒	Ἑρμαῖς	ταῖς	συκαῖς
Αἰτ.	τούς	Ἑρμέ-ας	⇒	Ἑρμᾶς	τάς	συκᾶς
Κλητ.	ᾧ	Ἑρμέ-αι	⇒	Ἑρμαῖ	ᾧ	συκαῖ

Παρατηρήσεις

Τὰ συνηρημένα πρωτόκλιτα:

1. Ἔχουν καί μετὰ τήν συναίρεση τίς καταλήξεις τῶν ἀσυναιρέτων σέ ὅλες τίς πτώσεις ἐνικοῦ καί πληθυντικοῦ. Μόνον τό -εα στόν ἐνικό συναιρεῖται σέ η, π.χ. ὁ Ἑρμέας -ῆς, ἡ συκέα -ῆ, καί στόν πληθυντικό συναιρεῖται σέ -ας, π.χ. τούς Ἑρμέας - Ἑρμᾶς, τὰς συκέας - συκᾶς.

2. Σέ ὅλες τίς πτώσεις Ἐνικοῦ καί Πληθυντικοῦ παίρνουν περισπωμένη, γιατί προέρχονται ἀπό συναίρεση.

3. Τό ὄνομα βορέας λαμβάνεται σέ ὅλες τίς πτώσεις καί ἀσυναίρετο καί συνηρημένο, ἀλλά συνηρημένο γράφεται μέ διπλό ρ, π.χ. ὁ βορέας - βορρᾶς, τοῦ βορέου - βορρᾶ, τῷ βορέα - βορρᾶ κ.λπ.

1. Συναίρεση λέγεται ἡ συγχώνευση μέσα στήν ἴδια λέξη δύο συνεχόμενων φωνηέντων ἢ φωνήεντος καί διφθόγγου σέ ἓνα μακρό φωνήεν ἢ δίφθογγο, π.χ. Ἀθηνάα - Ἀθηνᾶ, συκεα - συκῆ, κ.ἄ.

2. Ἑρμῆς: Στούς ἀρχαίους Ἕλληνας ἦταν ὁ ἀγγελιαφόρος τῶν θεῶν, ψυχοπομπός καί θεός τοῦ ἐμπορίου καί τῶν γραμμάτων (κερδῶς καί λόγιος). Στόν πληθυντικό οἱ ἐρμαῖ ἦταν τετράγωνες λίθινες στήλες στίς ὁδούς πού κατέληγαν σέ ὁμοίωμα κεφαλῆς τοῦ Ἑρμού. Στήν Ἀστρονομία εἶναι ὁ πλανήτης Ἑρμῆς.